

Kwalificatiedossier Informatiemanager commando plaats incident

Versie: 1.2, 15 oktober 2021

Instituut Fysieke Veiligheid
Crisismanagement Academie
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever: Ministerie van Justitie en Veiligheid
Contactpersoon: Iris de Vrieze
Titel: Kwalificatiedossier Informatiemanager commando plaats incident
Datum: 15 oktober 2021
Status: Definitief, vastgesteld door Veiligheidsberaad
Versie: 1.2
Auteurs:
Projectleider: Erie Braakhekke
Review:
Eindverantwoordelijk:

Inhoud

Inleiding	4
Deel A Algemene informatie	5
Deel B Overzicht kerntaken	7
Deel C Competenties	8
Deel D Uitwerking kerntaken	10
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	12
Deel F Verantwoording	13
Bijlage 1 Namenlijst	15
Bijlage 2 Inrichting hoofdstructuur	16
Bijlage 3 Begrippen en afkortingen	18

Inleiding

Opbouw dossier

Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor de informatiemanager commando plaats Incident¹ (vanaf nu informatiemanager CoPI) binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie. De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert.
- Deel B Beschrijving van kerntaken.
- Deel C Beschrijving van competenties.
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden kan worden opgenomen in een opleidingsplan van een veiligheidsregio. Een opleidingsinstituut kan het kwalificatiedossier gebruiken om onderwijs en examinering in te richten.

---

¹ Waar in dit document 'hij' staat geschreven wordt bedoeld: 'hij/zij'. Waar 'zijn' staat wordt bedoeld 'zijn/haar'. Waar 'hem' staat wordt bedoeld 'hem/haar'. Voor de leesbaarheid is steeds voor de verkorte vorm gekozen.

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie binnen de crisiscontext

Tegen de achtergrond van het Besluit veiligheidsregio's is sprake van generieke operationele kernfuncties van zowel het CoPI als ROT: operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

Wettelijke taken CoPI

De taken van het CoPI zijn beschreven in artikel 2.1.2, lid 2 van het Besluit veiligheidsregio's: "Een commando plaats incident is belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de Wet veiligheidsregio's (redactie: gemeenten en andere partijen), en het adviseren van het regionaal operationeel team."

Constructie CoPI (de functiestructuur)

De functiestructuur van het CoPI is beschreven in artikel 2.1.2, lid 1 van het Besluit veiligheidsregio's: "Een commando plaats incident bestaat ten minste uit:

- a) een leider commando plaats incident;
- b) een officier van dienst van de brandweer;
- c) een officier van dienst geneeskundig;
- d) een officier van dienst van de politie of van de Koninklijke marechaussee;
- e) een informatiemanager commando plaats incident, en
- f) een functionaris crisiscommunicatie commando plaats incident."

A.2 Positie van de functie

De informatiemanager CoPI maakt deel uit van het commando plaats incident (CoPI).

Binnen de kernfunctie *Informatie* heeft de informatiemanager CoPI verschillende taken. De informatiemanager CoPI:

- > wordt vooraf geraadpleegd en adviseert aan de leider CoPI bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties binnen het proces in de gehele informatielijn om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken aan de juiste afnemers; Indien de informatiemanager ROT de regie op het informatieproces op zich heeft genomen, wordt de informatiemanager CoPI alleen vooraf geraadpleegd en adviseert hij over het proces in het CoPI;
- > is verantwoordelijk voor het (opnieuw) organiseren van het proces in de gehele informatielijn om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken aan de juiste afnemers; Indien de informatiemanager ROT de regie op het informatieproces op zich heeft genomen, is de informatiemanager CoPI alleen verantwoordelijk voor het proces in het CoPI;
- > is verantwoordelijk voor het verzamelen, verwerken, veredelen en beschikbaar stellen van feiten en gegevens binnen de crisisstructuur.

Binnen de kernfunctie *Operatiën* heeft de informatiemanager CoPI de volgende taak:

- > ondersteunt de leider CoPI bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident.

Binnen de kernfunctie *Leiding & coördinatie* heeft de informatiemanager CoPI verschillende taken. De informatiemanager CoPI:

- > ondersteunt de leider CoPI bij het (her)definiëren van de prestaties binnen operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie;
- > ondersteunt de leider CoPI bij het organiseren van de randvoorwaarden voor operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

A.3 Complexiteit van de functie

De informatiemanager CoPI werkt in (de context van) een crisis dan wel grootschalig evenement. Deze worden gekenmerkt door dreiging, urgentie en onzekerheid, dit bepaalt de situationele complexiteit. De organisatorische complexiteit waarin de informatiemanager CoPI werkt wordt gekenmerkt door niet-reguliere werkzaamheden in een aangepaste structuur. Hierbinnen kan de informatiemanager CoPI verschillende taken hebben.

De taakrelevante complexiteit blijkt uit de hierboven beschreven combinatie van taken, functiestructuur en positie.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1 Het realiseren van de informatievoorziening in het CoPI

De informatiemanager CoPI wordt vooraf geraadpleegd en adviseert aan de leider CoPI bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties binnen het proces in de gehele informatielijn om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken aan de juiste afnemers; Indien de informatiemanager ROT de regie op het informatieproces op zich heeft genomen, wordt de informatiemanager CoPI alleen vooraf geraadpleegd en adviseert hij over het proces in het CoPI.

De informatiemanager CoPI is verantwoordelijk voor het (opnieuw) organiseren van het proces in de gehele informatielijn om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken aan de juiste afnemers; Indien de informatiemanager ROT de regie op het informatieproces op zich heeft genomen, is de informatiemanager CoPI alleen verantwoordelijk voor het proces in het CoPI.

De informatiemanager CoPI is verantwoordelijk voor het verzamelen, verwerken, veredelen en beschikbaar stellen van feiten en gegevens binnen de crisisstructuur.

Kerntaak 2 Het ondersteunen van de leider CoPI bij het realiseren van de operatiën

De informatiemanager CoPI ondersteunt de leider CoPI bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident.

Kerntaak 3 Het ondersteunen van de leider CoPI bij het leiding geven aan en coördineren van de operationele inzet

De informatiemanager CoPI ondersteunt de leider CoPI bij het (her)definiëren van de prestaties binnen operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

De informatiemanager CoPI ondersteunt de leider CoPI bij het organiseren van de randvoorwaarden voor operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties en competentieniveaus zijn het meest relevant voor de functie en/of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken.

Competentie: Analytisch vermogen

Signaleert problemen; herkent belangrijke informatie; legt verbanden tussen gegevens. Spoort mogelijke oorzaken van problemen op; zoekt terzake doende gegevens.

Niveau C: Overzicht houden

- > Doorziet de kern van problemen.
- > Onderscheidt hoofd en bijzaken in een probleem.
- > Geeft aan welke informatie ontbreekt om tot een goede analyse te komen.
- > Trekt gegronde conclusies uit beschikbare informatie.

Competentie: Plannen en organiseren

Stemt activiteiten van zichzelf (en anderen) op elkaar af en bepaalt hun volgorde zodat doeleinden efficiënt en effectief gerealiseerd worden.

Niveau D: Uitwerken

- > Werkt ordelijk en overzichtelijk.
- > Werkt op logische wijze naar het beoogde resultaat toe.
- > Organiseert het eigen werk volgens planning.
- > Overziet de agenda en stelt de eigen planning tijdig bij.

Competentie: Nauwkeurigheid

Verricht werkzaamheden met een grote mate van accuratesse.

Niveau B: Langdurig en effectief

- > Gaat effectief om met detailinformatie.
- > Voert langdurig met grote precisie werkzaamheden uit (zonder dat dit aan kwaliteit inboet).
- > Onthoudt gemakkelijk een veelheid aan details.
- > Schat het effect van niet nakomen van regels, richtlijnen of procedures op juiste wijze in en spreekt anderen hier op aan.

Competentie: Stressbestendigheid

Blijft onder tijdsdruk, hoge werkdruk en bemoeilijkende omstandigheden adequaat functioneren (bijvoorbeeld tegenslag, teleurstelling).

Niveau B: Analyseren en bespreken

- > Reageert adequaat bij tegenslag.
- > Zorgt bij druk dat het organisatieonderdeel doeltreffend blijft werken door prioriteiten te stellen.
- > Herkent stressfactoren en maakt deze bespreekbaar door het proces met anderen te analyseren.
- > Filtert de reële punten uit de kritiek van anderen en herkent onterechte kritiek.

Competentie: Mondelinge communicatie

Maakt ideeën en meningen in begrijpelijke taal aan anderen mondeling duidelijk en weet aan te sluiten bij het publiek.

Niveau B: Woordenschat en bondig

- > Beschikt over een grote woordenschat.
- > Brengt de informatie goed geordend en bondig over.
- > Vat samen en legt bondig uit.
- > Stemt zijn/haar taalgebruik af op de toehoorders.
- > Beantwoordt inhoudelijke vragen afdoende.

Deel D Uitwerking kerntaken

Kerntaak 1 Het realiseren van de informatievoorziening in het CoPI

1.1 Werkzaamheden

- 1.1.1 De informatiemanager CoPI wordt vooraf geraadpleegd en adviseert aan de leider CoPI bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties binnen het proces in de gehele informatielijn om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken aan de juiste afnemers; Indien de informatiemanager ROT de regie op het informatieproces op zich heeft genomen, wordt de informatiemanager CoPI alleen vooraf geraadpleegd en adviseert hij over het proces in het CoPI.
- > Gevraagd en ongevraagd adviseren van de leider CoPI over de inrichting van het informatie proces.
- 1.1.2 De informatiemanager CoPI is verantwoordelijk voor het (opnieuw) organiseren van het proces in de gehele informatielijn om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken aan de juiste afnemers; Indien de informatiemanager ROT de regie op het informatieproces op zich heeft genomen, is de informatiemanager CoPI alleen verantwoordelijk voor het proces in het CoPI.
- > Afstemmen met Informatie functionarissen binnen de bij het incident betrokken organisaties.
  - > Bepalen en organiseren van de benodigde ondersteuning voor het informatieproces qua mensen en middelen.
- 1.1.3 De informatiemanager CoPI is verantwoordelijk voor het verzamelen, verwerken, veredelen en beschikbaar stellen van feiten en gegevens binnen de crisisstructuur.
- > Verzamelen en ordenen van de beschikbare informatie voor een gedeeld en actueel situatiebeeld.
  - > In beeld brengen welke data ontbreekt.
  - > Informatievragen uitzetten en prioriteren.
  - > De ondersteuning van het informatieproces aansturen.
  - > Het beeld kort en bondig en afgestemd op de te bereiken doelen van het team presenteren.

1.2 Keuzes en dilemma's

- 1.2.1 Bewust zijn van de mogelijke risico's die het detailniveau waarop het totaalbeeld wordt geschetst met zich meebrengt. Een afweging maken in de verkregen informatie en het beschikbaar stellen van informatie voor het totaalbeeld. De waarde van de informatie is naast de bruikbaarheid ook afhankelijk van de actor en de tijd.
- 1.2.2 Een evenwicht houden tussen actieve 'coachende' sturing en directieve sturing.

Kerntaak 2

Het ondersteunen van de leider CoPI bij het realiseren van de operatiën

2.1 Werkzaamheden

- 2.1.1 De informatiemanager CoPI ondersteunt de leider CoPI bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident.
- > Op basis van de beschikbare data gevraagd en ongevraagd adviseren van de leider CoPI over (het bijsturen van) de te bereiken doelen van het CoPI.

2.2 Keuzes en dilemma's

- 2.2.1 Omgaan met het mogelijk niet als volwaardig lid van het team gezien worden en daarbij toch rolvast weten te blijven.
- 2.2.2 Overdenken en vooraf afwegen welk besluit genomen moet worden in het licht van de mogelijke effecten van informatiespreiding.
- 2.2.3 Op de juiste momenten blijven overtuigen en accepteren dat je advies niet wordt overgenomen.
- 2.2.4 Omgaan met de verschillende belangen tussen de betrokken partijen en daarbij omgaan met eventuele weerstand.

Kerntaak 3

Het ondersteunen van de leider CoPI bij het leiding geven aan en coördineren van de operationele inzet

3.1 Werkzaamheden

- 3.1.1 De informatiemanager CoPI ondersteunt de leider CoPI bij het (her)definiëren van de prestaties binnen operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.
- > Op basis van de beschikbare data gevraagd en ongevraagd adviseren van de leider CoPI over de te bereiken doelen van het CoPI.
- 3.1.2 De informatiemanager CoPI ondersteunt de leider CoPI bij het organiseren van de randvoorwaarden voor operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.
- > Gevraagd en ongevraagd adviseren van de leider CoPI over de te betrekken partners.
  - > Uitvoeren van een netwerkanalyse gericht op betrokken (bevoegde) partijen voor de afhandeling van het incident.
  - > Adviseren van de leider CoPI over de opzet van de vergaderstructuur.

3.2 Keuzes en dilemma's

- 3.2.1 Omgaan met het mogelijk niet als volwaardig lid van het team gezien worden en daarbij toch rolvast weten te blijven.
- 3.2.2 Overdenken en vooraf afwegen welk besluit genomen moet worden in het licht van de mogelijke effecten van informatiespreiding.
- 3.2.3 Op de juiste momenten blijven overtuigen en accepteren dat je advies niet wordt overgenomen.
- 3.2.4 Omgaan met de verschillende belangen tussen de betrokken partijen en daarbij omgaan met eventuele weerstand.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

De uitoefening van de functie informatiemanager CoPI bevindt zich op hbo-niveau. Voor de functie is minimaal hbo werk- en denkniveau vereist.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

De invulling van het vakbekwaam blijven is zowel een werknemers- als werkgeversverantwoordelijkheid. De informatiemanager CoPI ontwikkelt inzicht in zijn vakbekwaamheid door zelfreflectie en zelfbeoordeling van eigen (leer)resultaten. De informatiemanager CoPI krijgt ook ongevraagd positieve en negatieve feedback en schat deze zelf op waarde.

De informatiemanager CoPI verdiept zich zelfstandig in nieuwe (wetenschappelijke) kennis en inzichten. Hij neemt zelf het initiatief om zijn leer- en oefenbehoeften met zijn leidinggevende te bespreken. Hij maakt zelf een plan om zijn competenties gericht op peil te houden en op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

In overleg met expertgroepen, waarin relevante vertegenwoordigers vanuit de verschillende kolommen zitting hadden, is er gestart met het invullen van matrices per functie(groep) via de RASCI methode. Het doel hiervan was de discussie over actualisatie van het kwalificatiedossier *gezamenlijkheid* en *bodem* te geven. Het resultaat was dat er eenduidige beeld was bij de leden van de expertgroepen over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende spelers binnen de crisiscontext, in het bijzonder de functie die in dit kwalificatiedossier centraal staat, namelijk, de informatiemanager CoPI. Op basis van de gevoerde discussies, de Wet Veiligheidsregio's, Besluit veiligheidsregio's en Besluit personeel veiligheidsregio's is er door de Crisismanagement Academie een eerste concept kwalificatiedossier ontwikkeld, dat voor feedback digitaal is voorgelegd aan de leden van de expertgroep. Een select deel van de leden van de expertgroep heeft vervolgens zitting genomen in de werkgroep. Deze werkgroep heeft, samen met de Crisismanagement Academie alle verkregen feedback van de leden van de expertgroep verwerkt tot een tweede concept. Dit tweede concept is vervolgens opnieuw besproken met de leden van de expertgroep. Tot slot zijn in een bijeenkomst met de expertgroep de competenties met bijbehorend niveau geselecteerd. Het resultaat hiervan is hetgeen nu voor u ligt en is aangeboden aan de opdrachtgever.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Expertgroep Informatiemanagement CoPI en ROT Werkgroep herziening multidisciplinaire kwalificatiedossiers 2018
Onder regie van:	NIPV (vml. IFV, Crisismanagement Academie)
Vastgesteld door:	WVA Multi 15 juni 2021 RCDV 17 september 2021 Veiligheidsberaad 15 oktober 2021
Versie:	Definief
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Opdracht Ministerie van Veiligheid en Justitie, dd. 26 oktober 2017
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud	De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing is belegd bij het Instituut Fysieke Veiligheid.

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > Duin, van M. & Wijkhuis, V. (2015). Een onderzoek naar mogelijkheden om de procedure flexibel toe te passen. Arnhem: IFV
- > Hijum, H. van & Johannink, R. (2017). Het stelsel van crisisbeheersing, de besluitvormingsstructuur ontleed.
- > Instituut Fysieke Veiligheid (2016). Referentiekader Regionaal Crisisplan. Arnhem: IFV
- > MBO raad, Begrippen, afkortingen en vaktaal. Geraadpleegd op 26 september 2018. Van <https://www.mborraad.nl/begrippenlijst>
- > Rodriguez, H., Quarantelli, E.L. & Dynes, R.R. (2007). Handbook of Disaster Research. New York: Springer
- > Weggeman, M. (1997) Kennismanagement, inrichting en besturing van kennisintensieve organisaties. Schiedam: Scriptum
- > Weggeman, M. (2000). Kennismanagement; de praktijk. Schiedam: Scriptum

Bijlage 1 Namenlijst

Leden expertgroep, aanwezig op 26 juni, 3 oktober 2018 en/of 28 juni 2019

- > Joop Beekmans
- > Tom Hage
- > Kenneth Hup
- > Ayten Polat
- > Marcel van Vugt
- > Jan de Wit
- > Sylvia Wolters
- > Chris de Vogel
- > Erik Prins

Leden werkgroep, aanwezig op 28 augustus en/of 19 september 2018

- > Joop Beekmans
- > Tom Hage
- > Kenneth Hup
- > Marnix Marcusse
- > Arne Poirot
- > Jan de Wit
- > Erik Prins

Begeleiders:

- > Erie Braakhekke
- > Eric-Jan Broeken
- > Herman van Hijum
- > Roy Johannink
- > Willem Treurniet
- > Anne Hootsen
- > Saskia van Aubel
- > Marian Knollema
- > Maarten Spoel

Bijlage 2 Inrichting hoofdstructuur

Hoofdstructuur

De Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's regelen dat de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie bestaat uit:

- > Calamiteitencoördinatie (meldkamer)
- > Commando Plaats Incident (CoPI)
- > Regionaal Operationeel Team (ROT)
- > Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) of Regionaal Beleidsteam (RBT)

Context Meldkamer, CoPI en ROT

Een (dreigende) aantasting van de openbare orde en (algemene²) openbare veiligheid. Door het bestuur van de veiligheidsregio is vóóraf het handelingskader van het CoPI en ROT vastgesteld in het Regionaal beleidsplan, Regionaal crisisplan en Rampenbestrijdingsplannen, tegen de achtergrond van het Regionaal risicoprofiel. Daarnaast is door het bestuur van de veiligheidsregio de gecoördineerde regionale incidentbestrijding procedure (GRIP) vastgesteld, waarin is beschreven hoe op een flexibele wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan incidentmanagement. En die procedure vormt weer de basis voor de door het veiligheidsbestuur vóóraf vast te stellen 'criteria voor grootschalige alarmering', waaraan de Meldkamer uitvoering geeft. Tegen de achtergrond van het Besluit veiligheidsregio's is sprake van generieke operationele kernfuncties van zowel het CoPI als ROT: operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

Kernfunctie operationele leiding

In de kern hebben de cyclische ketens aan activiteiten op het terrein van operationele leiding binnen zowel het CoPI als ROT betrekking op:

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over de te bepalen prestaties via de kernfuncties operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie en het continueren van die prestaties over een bepaalde periode;
  - o Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen aan operationele kernfuncties;
  - o Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het uitvoeren van operationele leiding, die altijd is gericht op operatiën, informatie en crisiscommunicatie. Dit is hieronder verder uitgewerkt.

Kernfunctie operatiën

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
  - o Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;

---

² Naast de algemene handhaving van de openbare veiligheid, is sprake van functionele handhaving daarvan, zoals gezondheidszorg, waterbeheer, drinkwater, voedselvoorziening en - veiligheid.

- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident.

Kernfunctie informatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan'³, en het verstrekken van die data (totaalbeeld⁴) aan de juiste afnemers;
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers;
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers.

Kernfunctie crisiscommunicatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn'.

³ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.1

⁴ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.2, lid 2. Dit totaalbeeld is opgebouwd op basis van 'eigen beelden' die binnen elk onderdeel van de hoofdstructuur moeten worden bijgehouden.

Bijlage 3 Begrippen en afkortingen

Inhoudelijke begrippen

De hieronder weergegeven begripsomschrijvingen zijn ontleend aan diverse bronnen (zie F3 Brondocumenten).

Begrip	Omschrijving
Algemene keten	Gezag/Bestuur op de beleidsterreinen openbare veiligheid en openbare orde
Algemene operationele leiding	Algemene operationele leiding doorbreekt normale verhoudingen tussen de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio en operationele diensten. Het is geen zelfstandige bevoegdheid: de algemene operationele leiding door een daartoe aan te wijzen regionaal operationeel leider wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de direct betrokken burgemeester(s) óf Voorzitter veiligheidsregio en binnen de door dat gezag gestelde grenzen. De burgemeester kan een regionaal operationeel leider aanwijzen, de voorzitter moet een regionaal operationeel leider aanwijzen. In beginsel is de regionaal operationeel leider 'ontkleurd', maar kan ook 'gekleurd' zijn. Bijvoorbeeld bij crises op het terrein van de volksgezondheid: een regionaal operationeel leider uit de 'witte kolom'. Of bij crises op het terrein van de nationale rechtsorde (waaronder openbare orde): een regionaal operationeel leider van de politie.
Bestuurlijke coördinatie	Afstemming binnen of tussen de algemene en/of functionele ketens, zonder daarbij te treden in elkaars functionele, juridische of geografische bevoegdheden. Zowel het GBT als RBT kennen elementen van bestuurlijke leiding (gezag op bepaald beleidsterrein) en bestuurlijke coördinatie.
Bestuurlijke leiding	Bestuurlijke leiding kan plaatsvinden op lokaal, regionaal, bovenregionaal, nationaal en internationaal niveau. Zie bestuurlijke netwerkkaarten. <ul style="list-style-type: none"> > De burgemeester heeft de bestuurlijke leiding binnen zijn gemeente op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid. > De voorzitter veiligheidsregio heeft de bestuurlijke leiding op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid zodra hij/zij daartoe een RBT bijeenroept. > Gezagsdragers binnen de functionele ketens hebben de (gedeconcentreerde) bestuurlijke leiding op hun eigen beleidsterreinen. Te denken valt aan de hoofdofficier van justitie, voorzitter waterschap en zogenoemde rijksheren.

- > De algemene keten kan onder centraal gezag belast zijn met de uitvoering, bijvoorbeeld bij de bestrijding van bepaalde infectieziekten, onder het gezag van de minister van VWS.
- > De commissaris van de koning c.q. minister kunnen algemene of bijzondere aanwijzingen geven aan de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. Die aanwijzingsbevoegdheden zijn gebaseerd op proportionaliteit en subsidiariteit. Voor bepaalde aanwijzingen gelden specifieke vormvereisten (Koninklijk Besluit).
- > Op basis van een daartoe geslagen Koninklijk Besluit kan de minister de bestuurlijke leiding binnen de algemene keten geheel of gedeeltelijk aan zich trekken of een andere autoriteit daarmee belasten.

BOB-cyclus

Beeldvorming: Het waarnemen van feiten en gegevens over 'de ontwikkeling en effecten van een incident, de risico's voor de veiligheid van de hulpverleners en de personen in het getroffen gebied, de aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen'.

Ordeelsvorming: Het geven van (collectieve) betekenis aan dat beeld;

Besluitvorming: Het op basis van de gegeven betekenis individueel of collectief bepalen wat er gedacht en gedaan moet worden en hoe dat moet gebeuren: richten, inrichten en verrichten van operationele kernfuncties. Pas achteraf kunnen de effecten van een besluit worden waargenomen en beoordeeld. Waar nodig vindt het her(in)richten van een operationele kernfunctie plaats.

Crisis (in juridische zin)

De kwalificatie van een gebeurtenis als crisis staat – in juridische zin – los van de feiten ('ernstige' gebeurtenis). Het is een bestuurlijke kwalificatie met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dit het toepassen van noodbevoegdheden. Die kwalificatie wordt begrensd door twee beginselen:

- > Proportionaliteit: er is sprake van een (dreigende) aantasting van een of meer vitale belangen (c.q. sectoren) van de samenleving.
- > Subsidiariteit: reguliere bevoegdheden/structuren worden niet afdoende geacht voor het voorkomen, beheersen of herstellen van die (dreigende) aantasting.

Crisisorganisatie

De organisatievorm waarbinnen de direct betrokken bestuurlijke en operationele partijen – ten tijde van een (dreigende) ramp/crisis – inhoud geven aan kennisgestuurde besluitvorming.

Functionele ketens

Gezag/bestuur/beheer op beleidsterreinen zoals infectieziektebestrijding, justitie, terrorisme, schaarste algemeen, drinkwater en voedsel, energie, transport, financiën, telecommunicatie en media, onderwijs en cultureel erfgoed.

Gevaar/Dreiging	Gevaar verwijst naar niet intentioneel handelen. Dreiging verwijst naar intentioneel/boosaardig handelen.
Grootschalige alarmering	Besluit veiligheidsregio's, artikel 1.1: het bij een ramp of crisis onverwijld en volledig alarmeren van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen b tot en met d; Besluit veiligheidsregio's, artikel 2.2.1: het bestuur van de veiligheidsregio stelt criteria vast voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat.
Incidentmanagement	Het op basis van risico- en actie-intelligence kennisgestuurd beleid bepalen, aanpak bepalen, werk verdelen en werk uitvoeren.
Intelligence	<ul style="list-style-type: none"> > Het werkproces dat bestaat uit een reeks van drie processtappen: identificeren, analyseren en beoordelen van feiten en gegevens over: <ul style="list-style-type: none"> – gevaren/dreigingen (risico-intelligence) – interventiecapaciteit (actie-intelligence) – (latente) systeemfouten (verbeter-intelligence). > Intelligence is randvoorwaardelijk voor kennisgestuurd⁵ incident- c.q. verbetermanagement tegen de achtergrond van het zorgvuldigheidsbeginsel. Zie ook §4 van het Besluit Veiligheidsregio's.
Interventiecapaciteit	Resources voor het in de juiste tijd, in de juiste omgeving en in de juiste vorm voorkomen, beheersen of herstellen van een (dreigende) aantasting van de veiligheid, en het continueren daarvan over een bepaalde periode.
Openbare orde en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> > Openbare orde: integriteit van de (semi)publieke ruimte overeenkomstig haar bestemming naar tijd en plaats. > Openbare veiligheid: fysieke integriteit van personen en zaken (waaronder levende have) en het milieu.
Operationele coördinatie	Meerhoofdige operationele leiding waarbij de betrokken operationeel leidinggevenden niet treden in elkaars functionele, juridische en geografische bevoegdheden. Vormen van operationele coördinatie zijn een operationeel team ⁶ , zoals de Officieren van Dienst binnen een Commando Plaats Incident (CoPI). De leider CoPI heeft (juridisch gezien ⁷) niet de operationele leiding; hij/zij geeft leiding aan het beeld-, oordeel- en besluitvormingsproces op de plaats van het incident en daarbij benodigde ondersteuning.
Operationele leiding	De hoogst leidinggevende binnen een operationele discipline: een door het daartoe bevoegde gezag aan te wijzen AC. Operationele leiding over een operationele dienst vindt bij opschaling naar een ROT plaats onder de paraplu van de algemene operationele leiding. Dat de betrokken AC-en van

⁵ Zie ook de bekende Basisvereisten crisismanagement.

⁶ Denk ook aan de SGB0+-structuur in dat verband. Operationeel leidinggevenden van andere diensten worden door de AC-politie uitgenodigd om deel te nemen aan de vergadering binnen de Staf Grootschalig en Bijzonder Politieoptreden. Zie referenties Politiezorg voor de samenstelling van die staf(sectie).

⁷ Die operationele leiding kan wel geregeld worden binnen het door het bestuur van de veiligheidsregio vast te stellen beleidsplan (als wetsinterpretatie) en dus crisisplan.

	een operationele dienst daarbij hun eigen verantwoordelijkheden hebben en houden doet aan dat uitgangspunt niet af.
Ramp (in juridische zin)	De crisis die betrekking heeft op de (dreigende) aantasting van het vitale belang openbare veiligheid en waarbij normale bevoegdheden in verband met de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van andere disciplines ontoereikend zijn. Een ramp is in die zin altijd een crisis, maar een crisis is niet altijd een ramp.
Resources	(De combinatie van) mensen, middelen en methoden.
Verbetermanagement	Het op basis van verbeter-intelligence kennisgestuurd het verbeterbeleid bepalen, verbeteraanpak bepalen, verbeterwerk verdelen en verbeterwerk uitvoeren.

Onderwijskundige begrippen

Begrip	Omschrijving
Kwalificatiedossier	Set van verschillende kerntaken, werkprocessen en competenties die samen een opleiding vormgeven en waar een diploma aan vast hangt.
Kerntaak	Een kerntaak is een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar belang, omvang (tijdsbeslag of frequentie) of beide. Een kerntaak bestaat uit een geheel van inhoudelijk met elkaar samenhangende werkprocessen, kenmerkend voor de beroepsuitoefening. Een kwalificatiedossier heeft een beperkt aantal kerntaken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening van de betreffende beroepsgroep.
Competentie	Het geheel van kennis, vaardigheden en attituden om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren.